

proximitatea imediată a publicului, implică riscuri: cel mai talentat actor poate eșua dacă nu are un bun control corporal, în „ținuta“ respectivă. Andreea Bibiri și Cristian Grosu au, amândoi, corpuri stilizate, esențializate și, mai ales, compatibile. De aceea, dar nu numai de aceea, interacțiunile lor sunt credibile și emoționante. Silvius Iorga, încă student, are corpul unui elf care a urmat cursuri de yoga. Ramona Dumitrescu este, ca apariție, frumoasă, însă ceva mai convențională. În cazul celorlalți, fizicul contează ceva mai puțin.

Andreea Bibiri are dificila sarcină de a parcurge etapele transformării lui Grace, un drum anevoios, nelinear, presărat cu suferințe. Ea pune cu exactitate accentele, își nuanțează cu „grație“ stările, își trasează cu finețe evoluția. Aceasta nu tinde către o întregire a androgenului, în sensul dialogului platonice, ci către o apropiere deplină a ființei iubite. Cristian Grosu, la debut, are rigoare și coerență în interpretare, dar rămâne puțin crispat, ceea ce nu pare nepotrivit cu condiția sa de mort-viu. Ionuț Caras și Adrian Cucu – în cuplul *gay* – realizează o scenă de mare efect în apropierea lor erotică. Partitura nu-i oferă, însă, interpretului lui Rod, posibilitatea de a-și marca evoluția de la indiferența senzuală la iubirea altruistă. Silvius Iorga își etalează flexibilitatea corporală, depășind, astfel, limitele rolului. Rămâne, pe scenă, o prezență pregnantă, atașantă. Ramona Dumitrescu face bine ce face, dar, vrând-nevrând, se repetă, ceea ce este un defect al piesei, nu al interpretei. Excelent este Hatházi András, care construiește, în rolul lui Tinker, un personaj complex, interesant, chiar dacă „pătat“, în final, de lacrimile melodramei. Până la urmă, toate cruzimile și suferințele culminează în melodramă, căci piesa exaltă dragostea absolută, fără de care, nimic nu e...

Liviu ORNEA

Teatrul ca experiență mistică

Spectacolul *Purificare* este, așa cum cred că a și dorit autorul lui, Andrei Șerban, unul care ridică multe întrebări și te pune pe gânduri. Aș spune, din capul locului, că, deși mi-e clar că e un spectacol bun, nu m-a impresionat în mod deosebit. Din vina mea, probabil, pentru că nu acesta e tipul de teatru la care vibrez. Dar încerc să înțeleg gândul regizorului. De ce l-a interesat acest text? În caietul-program, Andrei Șerban vorbește despre tema androgenului, despre purificarea morală și religioasă. În spectacol, asistăm la niște experiențe și trăiri la limită, prezentate violent, aproape naturalist, cu exces de violență și de nuditate (membre tăiate sau adăugate, multă vopsea roșie, sex mai explicit decât îndeobște) ale unor marginali intelectual, social și/sau sexual (aici, sigur, e de discutat: cât de marginală e homo- sau transsexualitatea, de exemplu), niște declassați, ființe aparte, inadaptați care nu-și găsesc locul în lume, cărora le e greu să trăiască. Că și ei fac parte din umanitate, că fiecare dintre ei are fărâma lui de dumnezeire, e deja un loc comun. Și-atunci? Nu cred că Andrei Șerban ni-i propune drept paradigme. Încerc să înțeleg: purificarea, catharsisul urmează unei scufundări totale în abis. Sau, în alt

Ionuț CARAS și Adrian CUCU



Foto: Nicu Cherciu

Ramona DUMITREAN și HATHÁZI András



registru, frumusețea, poezia, lumina – să risc spunând îndumnezeirea, mântuirea? – se ascund (și) în străfundul celei mai odioase orori. Sunt, acestea, concluzii la care cred că orice spectator poate ajunge, dacă are curiozitate suficientă, dacă e deschis și trece peste unele momente de teatru mai direct pe care nu toți îl prizează.

Sigur, pornind de la text, se poate glosa inteligent, erudit și cu rafinament, așa cum și face Ion Vartic într-un foarte frumos eseu din caietul-program, în care lămurește semnificațiile ascunse ale numelor personajelor și ale unor replici cheie („Vreau să-ți văd fața“), citite prin grila primei epistole pauline către corinteni. La fel de bine ar putea fi invocați Musil pentru tema iubirii dintre frate și soră, sau Lévinas („Tora e dată în lumina unui chip“). Dar toate acestea spun prea puțin despre spectacolul în sine. Un spectator care vine inocent – dar de ce să vină inocent, nepregătit cultural?, veți spune – la teatru, are prea puține șanse să perceapă aceste subtilități. Poate ajunge la ele meditănd apoi, în liniște, la semnificațiile a ceea ce a văzut. Cu condiția, cred, să fi fost atins într-un fel, emoționat, mișcat, nu doar agresat.

Ce se vede pe scenă e o suită de momente expozitive, care nu mi s-a părut că se leagă într-o poveste, într-o tramă ascendentă, nu-și găsesc un principiu unificator. Rămân enunțuri, unele dintre ele foarte frumoase (cea în care Graham o învață pe Sarah să fie bărbat), unele cu rezolvări scenice sau tehnice interesante, dar atât. Sunt și repetări, lungiri care nu mi s-au părut justificate (scenele de dans erotic la bară). Este, pe de altă parte, o muzică frumoasă, o lumină frumoasă, o scenografie foarte potrivită ideii regizorale (camera de spital-carceră, dușurile prin care curge apa purificatoare, dar de care un personaj se și spânzură, pajiștea paradiziacă din fundal, pe care se iubește, dar se și mutilează, și chiar ucide etc.). Abundă scenele „tari“, la care trebuie să ai stomacul puternic. Dar, iertare, mi s-au părut de același tip cu scenele, cutremurătoare și ele, în care nefericiții de lângă noi își exhibă membrele ciuntite. În această ordine de idei, mi se pare cu totul irelevant pentru actul artistic faptul că autoarea a trăit ea însăși o experiență-limită pe care a dus-o până la capăt.

Pesemne că, dacă nu am resimțit emoția scontată, artistică, vina îmi aparține. Iar motivul este, probabil, neîncrederea mea în teatrul ca experiență mistică, ritual la care iau parte spectatori și actori într-o deplină comuniune. Când nu doar actorii. Sunt convins că lucrul cu Andrei Șerban este o experiență existențială unică pentru actori, fondatoare chiar, pentru unii; e, desigur, un imens câștig pentru ei, ca actori și ca oameni. Dar eu, spectator, cum intru în ecuația asta? Nu pot să uit ce-mi spunea un tânăr (pe-atunci) actor, când repeta la *Trilogie*: „n-ai idee ce experiență formidabilă e spectacolul ăsta; păcat că ne deranjează spectatorii“. Altfel, desigur, toți actorii acestui spectacol sunt minunați, joacă – nu-mi vine alt cuvânt – cu credință, dăruiți total, trec peste orice fel de inhibiții, fiecare are cel puțin un moment în care e pus în valoare.

Purificare este un spectacol care trebuie văzut. Nu pentru ceea ce spune, nici pentru că ar inova cumva limbajul teatral (pentru că nu o face). Trebuie văzut pentru că e spectacolul unui regizor foarte bun care a lucrat cu o echipă excelentă. Un regizor care are, cu siguranță, ceva de spus. Indiferent cât aderă unul sau altul dintre noi la spusa lui. Iar acest spectacol poate prilejui o discuție foarte utilă – dar nu exaltată și nici în transă – despre ce așteptăm de la teatru.